

פרשת "שמות"

המיתו". אמר ר' יוסי: ח"ו שמשה רבינו נתרשל מן המילה. אלא כך אמר: אמול ואצא - סכנה היא, שנאמר "ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים וגו'", אמול ואשהה שלושה ימים - הקב"ה אמר לי "לך שוב מצרים". אלא מפני מה נענש משה? מפני שנתעסק במלון תחילה (גדרים לא): על דברי משה 'אמול ואצא - סכנה היא', הקשה הגאון רבי אליהו מזרחי - הרא"ם: מי התיר למשה רבינו לעבור מצות מילה משום סכנת הוולד, והלא עדיין לא ניתנה תורה ולא נאמר הציווי "וחי בהם" - ולא שימות בהם?

ותמה עליו הגאון בעל "פרשת דרכים": איך שייך כאן הציווי "וחי בהם", והלא מצות מילה אינה מוטלת על הוולד, אלא על אביו, ובכגון זה (שהמחוייב במצוה אינו מסכן את חייו, אלא את חיי זולתו) ודאי שאסור לו למול כאשר יש בכך סכנה לולד, אף בלי הציווי "וחי בהם", שהרי זו רציחה! מעין זה יש לתמוה, על מה שכתב רש"י בגמרא (חולין מז:): 'רבי נתן אומר: פעם אחת הלכתי לכרכי הים, באתה אשה אחת לפני, שמלה בנה ראשון - ומת, שני - ומת, שלישי - הביאתו לפני. ראיתיו שהיה אדום, אמרתי לה: בתי, המתניני לו עד שיבלע בו דמו. המתנינה לו ומלה אותו - וחי, והיו קורין אותו נתן הבבלי על שמי'. וכתב רש"י: 'המתניני לו - דאין לך דבר העומד בפני פיקוח נפש, חוץ מעבודת כוכבים וגילוי עריות ושפיכות דמים'.

ואף שם יש לתמוה: איך שייך פיקוח נפש לכאן? הרי אפילו אם על כל העבירות היו חייבים למסור את הנפש, עדיין היה אסור למול את בנו באופן שיש בדבר פיקוח נפש, שהרי זה ספק רציחה, ואין היתר לרצוח יהודי בשביל מצוות!

באזוני נכדו, בשולחן שבת, יישב מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל, את שתי הקושיות - ביסוד נפלא:

כתב הרמב"ם (פרק א' מהלכות מילה הלכה יח): 'אין מלין אלא ולד שאין בו שום חולי, שסכנת נפשות דוחה את הכל, ואפשר למול לאחר זמן, ואי אפשר להחזיר נפש אחת מישראל לעולם'. ויש לעמוד על פשר האריכות בלשון הרמב"ם (וכבר עמד על כך הגאון בעל "חתם סופר" בתשובותיו [יורה דעה, סימן רמה] אך הנה. הטעים מרן הגרי"ש אלישיב, בגמרא (גיטין נז:): אמרו: 'כי עליך הורגנו כל היום - זו מילה', ורש"י מבאר: 'דזימנין דמיית', דהיינו: שמילה יש בה סכנת נפש, ובכל זאת נצטוונו מן התורה להכניס את התינוק לסכנה, וזו מהות המצוה.

אלא שהרמב"ם חידש באריכות לשונו, שכאשר המדובר בסכנה שעתידיה לחלוף, בכגון זה למדנו מ"וחי בהם", שיש להמתין עם המילה עד שתחלוף הסכנה, אך כל זה בתנאי שאחר כך יהיה אפשר לעשות את המילה, אבל אם לא שייך להמתין עם המילה, כי לאחר מכן לא יוכלו למולו - אזי לא היו דוחים את המילה, כי כל ה'חפצא' של מצוה היא "כי עליך הורגנו כל היום"!

לאור זאת, מובנת היטב קושיית הרא"ם: מאחר ועדיין לא נאמר הציווי "וחי בהם", היה עליו למול למרות הסכנה, ולא היה בכך חשש רציחה, כיון שזוהי המצוה - למול במקום סכנה!

ומיושבים גם דברי רש"י במסכת חולין, שהטעם שהיה על האישה לחכות עד שיבלע דמו של בנה הוא משום פיקוח נפש, ולא משום חשש רציחה, משום שלולא הטעם של פיקוח נפש הנלמד מ"וחי בהם" - היו חייבים למולו אף במקום סכנה, שהרי זו עצם מהות מצות מילה!

(ושלל לא יחסר)

"והיה הוא יהיה לך לפה ואתה תהיה לו ...." (ד, טז)

יש לפרש בדרך רמז ע"פ מה שאמרו חז"ל בפסוק: "הלא אהרון אחיך הלוי" שבתחילה אהרון היה לוי ומשה כהן, ולפי שסירב משה בשליחותו של השי"ת, נתהפכו משה היה ללוי ואהרון לכהן. וזה רמז כאן כלומר מה שהיה אהרון לוי יהיה לך - ואתה תהיה לו, כלומר לוי מה שאהרון היה בתחילה.

(אור החמה)

"ויפן כה וכה וירא כי אין איש ויך את המצרי ויטמנהו בחול" (ב, יב).

דורשת הגמרא בסנהדרין (נה:): "אמר רבי חנינא: נכרי שהכה את ישראל חייב מיתה, שנאמר: 'ויפן כה וכה וירא כי אין איש, ויך את המצרי'..."

הקשו המפרשים: מדוע היה רבי חנינא צריך להביא את הפסוק כולו? די היה לו, לכאורה, להבירא רק את הסיפא של הפסוק: "ויך את המצרי", ולמה הקדים את "ויפן כה וכה וירא כי אין איש", שלכאורה אינו קשור כלל ללימוד לגבי נכרי שהכה את ישראל?

יישוב נפלא, כתב על כך הגאון רבי משה אריה לייב ליטש-רוזנבוים זצ"ל, הדיין מפרשבורג:

בגמרא בסנהדרין (דף מו.) התבאר, שבית דין ומכים ועונשים אפילו שלא מן הדין, כאשר מצאנו (שם, נה:): 'רב הונא קץ ידא, וביאר רש"י (שם): 'קץ ידא - מאדם אחד שהיה רגיל להכות את חברו, וקנסו בכך, כדאמר שבית דין היו מכים ועונשין שלא מן התורה לעשות סייג וגדר לדבר'. ואם כן, היה מקום לומר, שאמנם נכרי שהכה ישראל אינו חייב מיתה, ומה שהרגו משה היה 'למיגדר מילתא', משום שהמצרים היו מכים ורודים בישראל, לפיכך הרגו כדי לעשות גדר.

אך האמת אינה כן. מנין לנו? שהרי הפסוק מעיד כי הרג את המצרי **בסתו**, לאחר שבדק היטב כי אין איש רואהו, ונמצא שלא היה כאן 'למיגד מילתא', ובהכרח שהריגתו היה משום 'שנכרי שהכה את ישראל חייב מיתה'!

ולכן טרח רבי חנינא להקדים את תחילת הפסוק, "ויפן כה וכה וירא כי אין איש" - כי שם נמצאת הראיה לדינו...

"וירא ה' כי סר לראות ויקרא אליו וכו' ויאמר אל תקרב הלום של נעליך" (ג, ד-ה).

מובא בגמרא בזבחים (קב:): "אמר עולא, ביקש משה מלכות ולא נתנו לו, דכתיב 'אל תקרב הלום', ואין הלום אלא מלכות, שנאמר מי אנכי ה' אלוקים וגו' כי הבאתני עד הלום".

שאל המהרי"ל דיסקין זצ"ל - יש להבין, האם משה רבינו לא מצא זמן יותר מתאים מלבקש מלכות? ובכלל, איך זה מתאים לאופיו של משה שעליו התורה מעידה "והאיש משה עניו מאוד"?

אלא תירץ בגאונותו, במהלך חריף ומפולפל: על המילים "כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קודש הוא", אומר הרמב"ן, שאמנם משה היה רחוק מן הסנה, אך בכל זאת הזהירו ה' - מדוע? כי כל ההר נתקדש כאשר השכינה ירדה עליו, כפי שהיה בשעת מתן תורה. ולכן היה על משה לחלוץ את נעליו, כי כל מקום שהשכינה נגלית בו, אסור בנעילת הסנדל, ולכן הכהנים לא נעלו נעליים בבית המקדש.

היוצא לנו מכך, כי להר סיני היתה קדושה כקדושת העזרה.

והנה, באותה העת היה משה רבינו בן שמונים שנה, כמו שנאמר בתורה. וזאת ידוע, כי אדם בגיל שמונים אינו מסוגל לחלוץ נעליים מבלי לשבת. שהרי סימן לילדות הוא, שיכול לחלוץ נעלו בעמידה על רגל אחת (חולין כד:), אבל זקנים אינם יכולים מנעלם בעמידה, ועליהם לשבת. והיות ואין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד (יומא כה:), לא רצה משה רבינו לשבת כשה' הורה לו לחלוץ את נעליו. אלא שלא יכול היה לחלוץ בעמידה, שהרי היה זקן. לכן ביקש שיתן לו מלוכה, ואז יוכל לשבת אף שקדושת המקום כקדושת העזרה, כשם שמלכי בית דוד מותרים בישיבה. ועל כן השיבו ה': "אל תקרב הלום".... (פנינים - בירג)

"ויהי בדרך במלון ויפגשהו ה' ויבקש המיתו" (ד, כז)

'תניא ר' יהושע בן קרחה אומר: גדולה מילה, שכל זכויות שעשה משה רבינו לא עמדו לו כשנתרשל מן המילה, שנאמר: "ויפגשהו ה' ויבקש

המעשה הנפלא שלפנינו, התרחש באחת הישיבות שבישובי הדרום בארץ הקודש, המרוחקת משאונה של עיר, וסביבותיה שטחים פתוחים רבים, המרחיבים דעתו של אדם, ומסייעים להתעלות הבחורים שיחיו בתורה ועבודה. צוות הישיבה ברובו מתגורר אף הוא בקרית הישיבה הממוקמת סביב בקמפוס ענק ומפואר, ואף אברכים רבים מבוגרי הישיבה, שחיים למעשה בכל שעות היממה באווירה הקדושה של הישיבה. 'סדר ראשון' שלפני הצהריים נועד למסירת השיעור היומי הקבוע, ואילו 'סדר שני' של אחר הצהריים נועד 'לחזרה' על השיעור. המגיד שיעור נוכח בבית המדרש גם בסדר שני, מסתובב בין הבחורים ועונה על שאלותיהם, ואף לומד בפרטיות עם אלו הצריכים לכך.

באחד המחזורים היה בחור אחד, שמשום מה לא עלה תלמודו יפה, כשרוגותיו לא היו מן הטובים ביותר, בלשון המטה... וכדי להבין ולהתעלות בלימוד היה עליו לעמול ולהתייגע קשות! מאידך משך אותו היצר בפיתוי אל העצלות, ולשאר נסיונות החיים ומיום ליום התרחק מאמיתיה של תורה יותר ויותר, לדאבון לב. רבו המגיד שיעור המסור, ניסה לקרבו לטעמה ומתיקוהה של תורה, שאם רק יזכה לחוש עריבות התורה הרי ממילא יזנח את כל השטויות האחרות... בשעות אחר הצהריים של סדר שני, למד עמו הרבה בפרטות, תוך שהוא מסביר ומאיר לפניו כל דבר קשה, ומעודדו ומחזקו. אך כל זה ללא הועיל! מצבו של הבחור התרחק וירד.

יום אחד, לאחר סדר שלם אחר הצהריים שבו ניסה המגיד שיעור מאד לקרבו לאותו בחור ללא הועיל, החליט הרב בדעתו שלמחרת לאחר תפילת שחרית ייכנס לחדרו של ראש הישיבה הגאון שליט"א, ויועז עמו לשיחה נוקבת אודות אותו בחור, שמא אין מן הראוי להמשיך להחזיקו בישיבה נעלה וטובה כל כך, ויש לשלחו למסגרת המיוחדת לבחורים מן הסוג הזה... באותו ערב בשעת לילה מאוחרת, ישב המגיד שיעור בסלון ביתו שביישוב הגאה, רכון על ספריו הרבים, בהכנתו את השיעור של מחר לפתע באמצע הלילה החשוך, כשהכל מסביב שקט ושלו, נשמע קול רחש מוזר, אשר הלך והתחזק יותר ויותר! במחוזות היישוב הפסטורלי היו הכל רגילים ללילות שקטים ביותר, והרעש הכבד שניחת פתאומיות מעל ביתו הקפיצו היישר אל המרפסת, כדי לבדוק במה מדובר. כשסקר אחר מקור הרעש, ראה להפתעתו במרחב הרחוק 'מסוק' מתקרב ונוחת אי שם בשדות הפתוחים. לא היה שם שום מנחת מסוקים מסודר, ונחיתת מסוק פתאומיות באישון לילה היתה מקרה משונה ביותר! סקרנותו של המגיד שיעור התגברה בראותו במרחק את דלת המסוק פנתחת, ואדם יוצא מפתחו אל מרחב השדה הפתוח, תוך שהוא מחזיק במכשיר פלאפון בידו, ומנהל שיחה ערגית. והנה מתקדם אותו אדם שיצא בזה הרגע מן המסוק, אל איש אחר שנראה היה כממתין

עבורו שם, ופותח עמו בשיחה. - 'כנראה זה אדם מן היישוב שלנו, שיצא לקראת אותו מסוק'. אין זאת כי אם קריאת חירום מטעם השב"כ, שתואמה עם אחד מתושבי היישוב, שנודע עתה כאיש סוד של השב"כ (שירות ביטחון כללי)...

משהטיב את מבטו לראות מיהו האיש ביישוב שיש לו קשרים סודיים עם השב"כ, גילה להפתעתו שזהו אדם חרדי עם חולצה לבנה ומכנסיים שחורות שציעיותיו מתבדרות ברוח... - 'על כרחך אין כאן אלא תלמיד ישיבתנו הקדושה!' על אתר החליט שהוא 'חייב' לצאת ולבדוק את הענין ובאם יימצא שהמדובר כאן בבחור מהישיבה שהחליט להיות סוכן בשב"כ... הרי פשוט וברור שכבר למחרת יש לשלחו ולגרשו מן הישיבה בבגוש פנים! לבש אפוא הרב את חליפתו, חבש את כובעו, ויצא אל המרחב באישון ליל, משהגיע קרוב יותר עמד נפעם ומשתומם! היה זה אותו 'בר נש' דגן, שבדיוק היום אחר הצהריים החליט בדעתו שיש לדון עם הראש ישיבה על עתידו בישיבה, והנה נודע עתה באקראי, שאין ריקא זה כי אם סוכן סמוי של השב"כ... מגויים לשורותיו של צה"ל, ביחידות המובחרות ביותר! הוא עמד כך דגמה, אך לתדהמתו תיכף, כשהבחין בו הבחור רץ אליו בהתרגשות, ואמר: 'מגיד שיעור, נס גדול נעשה עמי עתה! ברוך ה' ניצלתי ברגע אחרון!'

המגיד שיעור נעשה עתה מבולבל לגמרי... מה הולך כאן? הוא הבין לתומו שמדובר ביחסים סודיים שבין אנשי שב"כ, ואיזה נס התרחש אפוא כעת עם אותו בחור? וכך סיפר לו הבחור: כששכבת ליטון היום בערב - לא הצלחתי בשום אופן להירדם, לאחר יום שלם של סיוט בישיבה, כשבמהלך השיעור לא הבנתי מילה וחצי מילה, ואף אחר הצהריים הלימוד הפרטי עם המגיד שיעור לא עלה יפה, רציתי בכל מאודי להצליח בלימודים, אבל לצערי קשה לי עם זה מאד. לאחר כמה גלגולים במיטה מצד אל צד... החלטתי לצאת מטע אל המרחב הפתוח ולשאוף אוויר צח, כדי להרגיע את נפשי הסוערת. והנה תוך כדי טיול לילי, כשהכל מסביב שרוי בעלטה, נתקלתי פתאום בעצמה רבה באבן קשה! נפלתי וחטפתי מכה כואבת ואנושה, העורק הראשי של הדם נחתך, ודם רב החל ניגר ממנו, שכידוע הוא סכנה גדולה רח"ל. ראשי החל להסתחרר, והרגשתי שאם אשאר כך עוד מעט אאבד כאן את הכרתי רחמנא ליצלן. לא יכולתי בשום אופן להתרומם בכוחות עצמי, ושום נפש חיה לא היתה באזור, גם אם הייתי צועק בכל כוחי להזעיק עזרה, לא היה שום אדם שישמע את קולי. בצר לי התחלתי לבכות בדמעות שליש, היחיד שיכולתי לפנות אליו בשעה שכזו ובמצב כזה, הוא אל השם יתברך עצמו! אשר מלא כל הארץ כבודו, ו"גם חושך לא יחשיך ממנו כחשכה כאורה" (תהלים קל"ט, י"ב). זעקתי והתחננתי ממעמקי לבי להצילני מצרתי, והבטחתי בהן צדקי שבאם אנצל מצרתי הגדולה, אקה את עצמי ללימוד

התורה הקדושה במסירות נפש. והנה בפתע פתאום רואה אני לתדהמתי 'מסוק' נוחת לקראתי, לא הרחק ממקום משכבי... וממנו יוצא אדם עם פלאפון בידו, ובהיותו ממש סמוך אלי, הבחין בי מיד במצבי הקשה, אותתי לו בידי שיתקרב, ואמרתי לו שנפצעת, כאן, ושאיני מן הישיבה שבישוב הסמוך. הטייס ראה מיד את מצבי החמור ורץ למסוקו משם הביא עד מהרה כמה תחבושות עם חומרי חיטוי, ושאר כלי 'עזרה ראשונה' הנמצאים דרך קבע במסוק, הוא עצר תיכף את הדם שלא פסק לזוב, ולאחר מכן חבש היטב את המקום במיומנות, ולא עזב את המקום עד שראה אותי עומד על רגליי ופוסע חזרה לישיבה. בשיחתם עם הטייס התברר שמדובר במסוק זעיר פרטי של אדם המתגורר באחד המושבים באזור, שהיה למעלה באוויר בניסיעה שגרתית בדרכו לביתו. והנה תוך כדי טיסה קיבל במכשיר הפלאפון שיחה נכנסת דחופה מאביו, שהיה מוכרח לשוחח עמו, אך בראותו שהקליטה שם למעלה בשחקים קלושה, והשיחה נקטעת פעם אחר פעם, לא היתה לו ברירה כי אם לבצע 'נחיתת ביניים' בשדות אותו ישוב, כדי לסיים את השיחה בניחותא ולהמשיך בהפלגתו אל היעד. והנה תיכף עם נחיתתו, הבחין בבחור השוכב פצוע ומדמם, ולפי סימניו של הבחור אליו הבין שהוא זקוק לעזרתו, ואכן ניגש תיכף והציל את חייו, ברגע הנכון.

אם כן - סיכם המגיד שיעור בשמחה ובהתרגשות - לא שב"כ לפנינו, לא סוכנים... כי אם נס גדול מן השמים. ההשגחה המופלאה שבנס גדול זה, זעקה בעד עצמה, ובעל המסוק עמד המום ונפעם נוכח עוצמת השמירה העליונה שזכה לה אותו בחור מן השמים, ושהיתה לו את הזכות לגלגל על ידו את שליחות הצלתו. בעקבות מקרה אדיר זה, נעשה בעל המסוק 'בעל תשובה' גמור עם כל בני משפחתו. בראותו בחוש שיש מלך על כל הארץ, המנהיג ומשגיח את עולמו ושומר על בניו בדקדוק נפלא! ותלה זאת בשכר המצוה הגדולה של 'כיבוד אב' שהחל בה, בהנחתת המסוק בשביל השיחה עם אביו, שמצוה גדולה זו גררה מצוה גדולה נוספת. בד בבד עם חזרתו בתשובה של הטייס, שמר כל העת על קשר עם הבחור והרב, ועם הישיבה הקדושה, חלה גם מהפכה עצומה בנפשו של אותו בחור. הוא הסיק לעצמו מאותו נס כמה גדול כוחה של תפילה. והוא החל בתפילות ובקשות עצומות לפני השם יתברך, לפתוח לבבו בתורה. ואכן לאחר שהחל להתמסר יותר אל הלימודים, ולהתייגע בעמלה של תורה כראוי, זכה ונפתחו לפניו שערי תורה כפתחו של אולם, ובתקופה קצרה נעשה לאחד מן העילויים שבישיבה! - כיום הינו אחד מהתלמידי חכמים המפוארים שבעולם הישיבות, לאורך ימים ושנים טובות. (האמתני ואדברה)

הלכה לשבת

קודם הקידוש יתן את הלחם משנה על המפה שעל השולחן, ואחר כך יפרוס על הלחם מפה אחרת, ויכסה את הפת. וזה זכר למן שהיה כמנוח בקופסא, טל למטה וטל למעלה והמן באמצע. ועוד טעם, כדי שלא יראה הפת את בושתו, שכאן מקדים לברך על היין קודם הפת המונח לפניו. וגם ביום צריך לכסות את ה"לחם משנה" כמו בלילה. ודי שהפת תהיה מכוסה עד לאחר הקידוש, אך טוב להשאיר הפת מכוסה עד ברכת המוציא. והנה, בענין כיסוי הלחם במפה מצונו כמה טעמים: א. כדי שיהיה ניכר שהסעודה שבאה היא בשביל בניו שבת. ב. כדי לזכר שאלו המכוסה בטל. ג. כדי שלא יראה הפת בושתו שמקדימין את היין. ד. כדי שיהיה מותר לו להקדים את היין.

והנה בשאלות דרב אחאי ה"ל, כתב הטעם, כי היכי דתייתי סעודתא ביקרא דשבתא. [ראה ברשב"ם ובתוס' פסחים ק: ד"ה שאין]. וכו' בתוס' בפסחים שם, ובטור (סימן רעא). והביא בשם הירושלמי שאמרו הטעם לזה, שהוא כדי שלא יראה הפת את בושתו, [שאין מקדישין עליו אלא על היין, והוא יש לו דין קדימה בשארי מקומות]. וכן הוא בתוס' שם ובהרא"ש (פסחים פ"י ס"ג). ואני שמעתי שהוא כדי לעשות זכר למן וכו'. [כמו שהביאו התוס' פסחים ק:]. ע"ש. וכו' בספר התרומה, ובשלחן ערוך (שם סעיף ט'). ע"ש. והיינו, שהוא זכר שירד לישראל במדבר, ולא ירד בשבתות וימים טובים, וכשירד היה המן מונח כמו בקופסא, טל למטה וטל למעלה, ולכן נותנין מפה אחת מתחת לפת, ומפה על הפת. כמו שפירש רש"י עה"ת (פ' בשלה טז, יג), והוא מהספרי

דין כיסוי חלות בזמן הקידוש

(פר' בהעלותך ס"י פט). וראה בתוס' ה"ל. ויש כמה נפקא מינה בין הטעמים: א. האם פריסת המפה היא רק כאשר הביא כבר את השולחן לפני הקידוש, או"ד אפילו כשהביא את השולחן לאחר שקידש, וכמו שכתב במחזור ויטרי (הל' פסח י"ג ב). ב. עוד כתב שם, דנפקא מינה שיש לערוך את הלחם בין שתי מפות, ואפי' הביא שלחנו לאחר שקידש, פורס מפה על הלחם. ג. כאשר מקדש על הפת אם צריך לכסות את הפת, שטעם כדי שלא יראה הפת בושתו, זה דוקא כשמקדש על היין, ולא כאשר מקדש על הפת. אבל לטעמא דמר זכר, גם במקדש על הפת צריך לכסות הפת גם מלמעלה. ד. אם צריך לכסות את הפת בסעודה שלישית. ה. אם צריך לכסות את הפת רק בשעת הקידוש או עד ברכת המוציא. ו. אם אפשר לכסות בכיסוי שקוף. ז. אם צריך לכסות בכיסוי לבן דוקא או אפילו כיסוי צבעוני (ויש עוד נ"פ"מ ואכ"מ).

והנה מלשון השלחן ערוך (סימן רעא ס"ט), שכתב "פורס מפה על גביו" משמע, דפריסת המפה הוא על גבי הפת, והוא כטעם דהוי זכר למן. אולם עיין בפרי מגדים (מש"צ אות יב), דלשון על גביו משמע על כל השלחן. ע"ש. וכתב בבן איש חי (פרשת בראשית אות כ): צריך שיהיה על השלחן מפה תחת הפת ומפה למעלה, משני טעמים, אחד זכר למן, והשני דתייתי סעודתא דשבתא ביקרא. ועוד יש טעם שלישי במפה העליונה משום בושת הפת. ע"כ.

להקדשות והנצחות
052-6093077

לעילוי נשמת
נפתלי בן יפה ז"ל, מוסא בן יחיא ואהרון בן יחיא אהפל ז"ל, יעל בת רבקה ע"ה, שושנה פורן בת טאוס ע"ה.

לרצואת
ראובן בן שרה זינת, דוד בן אלי' עישה, מאור בן יפית, אלי' עישה תחי' בת תמו, תינוקות בת שבע אסתר בת אביטל, אילה בת רות

העלון מוקדש - להצלחת ברו"ג
שלום אפל ורפי בן טינו מגזי הי"ו וכל משפ', פנחס ואיתמר (תומר) בני אביגיל הי"ו. ישי ושרה בני אילה הי"ו, רחמים בן מונירה.